

جمهوری اسلامی ایران

قوه مقننه

مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی

جلسه سوم

(۳)

(نسخه بازآفرینی)

دوره اول - اجلاس اول

۱۳۶۰ - ۱۳۵۹

۱۲ خرداد ماه ۱۳۵۹ هجری شمسی

۱۸ رجب ۱۴۰۰ هجری قمری

جلسه ساعت یازده و ده دقیقه روز دوشنبه به ریاست آقای یداله سجابی «رئیس سنی» رسمیت یافت

عناوین مندرجات:

۱- اعلام رسمیت جلسه

۲- قرائت اسامی هیأت رئیسه اعضای شعب دهگانه

۳- قرائت اسامی اعضای کمیسیون تدوین آیین نامه

۴- قرائت اسامی اعضای کمیسیون تحقیق

۵- بحث پیرامون نحوه بررسی اعتبارنامه ها

۶- اعلام ختم جلسه و تاریخ تشکیل جلسه آینده

جلسه ساعت سیزده به ریاست آقای یداله سجابی «رئیس سنی» پایان یافت

معاونت قوانین

اداره تدوین مذاکرات

۱ - اعلام رسمیت جلسه

رئیس - سلام علیکم، جلسه رسمی است.

طبق معمول جلسات رسمی قبل از هر کار باید صورت جلسه قبل به تصویب برسد، اشکالاتی در کار بوده است و تا یک ساعت قبل موفق نشده بودند صورت جلسه را آماده و توزیع کنند، تقریباً یک ساعت قبل آماده شده و خدمت آقایان رسیده است و اگر هم فرصت مطالعه آن را پیدا نکرده‌اید مطالعه بفرمایید و هفته بعد نظرات خود را بدهید و اگر هم کسری در صورت جلسه بود اطلاع بدهید. بنابراین فعلاً درباره صورت جلسه اخذ رأی نخواهد شد. چنانچه استحضار دارید دستور جلسه امروز یکی گزارش تشکیل و کار شعب است یکی هم گزارش شعب راجع به اعضای کمیسیون‌های تدوین آیین‌نامه و کمیسیون‌های تحقیق است و یکی هم مراسم تحلیف افرادی است که در جلسه افتتاحیه شرکت نداشته‌اند.

۲ - قرائت اسامی هیأت رئیسه اعضای شعب دهگانه

رئیس - ابتدا گزارش کار شعب داده می‌شود و از آقای رضانی خواهش می‌کنم صورت رؤسا و منشیها و مخبرین کمیسیون‌ها که تعیین شده‌اند را به اطلاع مجلس برسانند و بعد هم تذکری خدمت آقایان خواهم داد.

منشی (رضانی) - بسم الله الرحمن الرحيم

اسامی رؤسا، نایب رؤسا، مخبرین و منشی‌های شعب دهگانه را قرائت می‌کنم. شعبه اول:

رئیس: آقای سیدعلی خامنه‌ای.

نایب رئیس: آقای احمد توکلی.

مخبر: آقای عبدالحسین جلالی.

منشی‌ها: آقایان سیدهاشم حمیدی و اسمعیل فردوسی.

شعبه دوم:

رئیس: آقای محمد یزدی.

نایب رئیس: آقای سیدمحمد خامنه‌ای.

مخبر: آقای نژادکریمی.

منشی‌ها: آقایان غلامرضا دانش و اسمعیل خوشنویس.

شعبه سوم:

رئیس: آقای علی اکبر هاشمی بهرمانی رفسنجانی.

نایب رئیس: آقای محمدعلی منتظری نجف‌آبادی.

مخبر: خانم گوهرالشریعه دستغیب.

منشی‌ها: آقایان سیدحسن شاهچراغی و مرتضی الویری.

شعبه چهارم:

رئیس: آقای ابراهیم یزدی.

نایب رئیس: آقای حسن فریدون (روحانی).

مخبر: آقای اسمعیل فدایی.

منشی‌ها: آقایان منوچهر متکی و سیف‌الله عبدالکریمی.

شعبه پنجم:

رئیس: آقای علی قائمی امیری.

نایب رئیس: آقای احمد بهشتی.

مخبر: آقای محمدجواد باهنر.

منشی‌ها: آقایان سیدمحمد خاتمی و سیدجعفر حجت کشفی.

شعبه ششم:

رئیس: آقای حسن لاهوتی اشکوری.

نایب رئیس: آقای سیدمحمد کیاوش.

مخبر: آقای محمدعلی موحدی کرمانی.

منشی‌ها: آقایان قربانعلی دری نجف‌آبادی و محمدتقی کمالی نیا.

شعبه هفتم:

رئیس: آقای محمدعلی رجائی.

نایب رئیس: آقای سیدعلی اکبر پرورش.

مخبر: آقای فضل‌الله مهدیزاده محلاتی.

منشی‌ها: آقایان محمد خزاعی و عبدالکریم شرعی.

شعبه هشتم:

رئیس: آقای سیدحسن آیت.

نایب رئیس: آقای مهدی شاه‌آبادی.

مخبر: آقای جعفر جوادی شجونی.

منشی‌ها: آقایان محمدرضا عباسی فرد و علی محمد بشارتی.

شعبه نهم:

رئیس: آقای عبدالحمید معادیخواه.

نایب رئیس: آقای محمد نصراللهی.

مخبر: آقای احمد علیزاده.

منشی‌ها: آقایان مصطفی تبریزی و اسحق فرهمندپور.

شعبه دهم:

رئیس: آقای سیدمحمدتقی حسینی طباطبایی.

نایب رئیس: خانم اعظم علایی طالقانی.

مخبر: آقای سیدمحمد مهدی جعفری.

منشی‌ها: آقایان سرگن بیت اوشانا و مسلم میرزاپور

رئیس - آقایان مسبوق هستند و پرویز و دیروز و به طریق اولی

امروز در شعب بودند و مقداری از کار رسیدگی به اعتبارنامه‌ها و مقدماتی که در پرونده‌ها بوده است را تمام کرده‌اند و گزارشهایی آماده است ولی هنوز کامل نشده است، شخصاً می‌خواستم از آقایان تمنا کنم که چون پنجشنبه تعطیل است در دو روز آینده یعنی سه‌شنبه و

داشته باشند ما آماده‌ایم که گوش کرده و استفاده کنیم. آقای کیاوش فرمایشی داشتید بفرمایید.

کیاوش - می‌خواستم عرض کنم که اگر ممکن است کلمه «کمیسیون» را حذف کنید و بنویسید «شعبه».

رئیس - کمیسیون غیر از شعبه است.

کیاوش - یا لغتی که مساوی آن باشد و فارسی باشد بجای آن بنویسید.

رئیس - اجازه بفرمایید بعداً در این باره مذاکره بکنیم تا یک لغت مناسبی پیدا بکنیم، اینکار به مطالعه بیشتری نیاز دارد. چون در آیین‌نامه و قانون کمیسیون قید شده است و همانطوری که عرض کردم باید مطالعه بیشتری بکنیم آقای حائری‌زاده بفرمایید.

حائری‌زاده - چون روز پنجشنبه و جمعه دو روز پشت سرهم تعطیل است بنابراین اگر صلاح بدانید روز پنجشنبه و جمعه را جهت رسیدگی به کار کمیسیون‌ها تعطیل نکنیم و آقایان تشریف بیاورند تا بتوانیم زودتر نتیجه‌ای بگیریم البته این با تصویب و نظر آقایان است.

رئیس - اگر دیدیم کارهای شعب نامتام است اشکالی ندارد که نظر حضرت‌عالی را اعمال بکنیم، این مربوط به هیأت‌رئیس است که اگر اجازه بدهید بعداً خدمتتان عرض خواهم کرد. بهرحال ولو اینکه پنجشنبه تعطیل باشد هیأت‌رئیس در مجلس خواهند بود زیرا وظیفه‌ای دارند که اینجا خواهند بود و احیاناً اگر اعضا شعب هم آماده باشند اشکالی نخواهد داشت که تشریف بیاورند و به کار شعب بپردازند و اگر احیاناً درباره طرح اعتبارنامه‌ها اشکالی پیش بیاید یا مخالفتی بشود به کمیسیون تحقیق ارجاع خواهند کرد از حالا باید کمیسیون تحقیق تعیین بشود روی این اصل و یا پیش بینی قبلی از هر شعبه دو نفر برای کمیسیون تحقیق تعیین شده‌اند که این را هم الان به اطلاع خواهیم رساند از آقای مهاجرانی خواهش می‌کنم که قرائت بفرمایند.

۴ - قرائت اسامی اعضای کمیسیون تحقیق

منشی (مهاجرانی) - بنام خدا

اعضای کمیسیون تحقیق عبارتند از:

شعبه اول:

آقایان: علی اصغر باغانی، محمد رشیدیان

شعبه دوم:

آقایان: سیدمحمد حسینی خامنه‌ای، غلامحسین حقانی

شعبه سوم:

آقایان: احمد صدر حاج‌سیدجوادی، ایرج صفاتی‌دزفولی

شعبه چهارم:

چهارشنبه این رسیدگی را تکمیل بفرمایند بلکه ان‌شاءالله روز شنبه هنگام صبح جلسه علنی برای طرح گزارش شعب و رسیدگی به اعتبارنامه‌ها داشته باشیم. این را خواستم خواهش کنم و اگر نواقصی هم در کارشان ملاحظه می‌فرمایند متذکر بشوند تا بنده رفع آن نقیصه را بکنم.

مطلب دیگری که باید به اطلاع مجلس برسد اسامی اعضای کمیسیون‌های تحقیق و کمیسیون تدوین آیین‌نامه است. هر شعبه یک نفر را به عنوان نماینده‌ای که باید برای تشکیل کمیسیون آیین‌نامه مشارکت بکنند انتخاب کرده‌اند و حالا آقای انصاری این اسامی را خواهند خواند و شما مستحضر خواهید شد. تمنا دارم بلافاصله در تشکیل این کمیسیون اقدام بفرمایید چون شروع کار است و خیلی مهم است و رسمیت مجلس باید با آیین‌نامه مصوب مجلس باشد و لابد درباره این آیین‌نامه هم، اظهارنظرهایی هست و باید یک مرتبه هم در جلسه علنی مطرح بشود و تصویب بشود البته خود آقایان می‌توانند تصمیم بگیرند که اختیار را به کمیسیون منتخب بدهند و هر چه را که آن کمیسیون قبول کرد آن را مصوبه مجلس تلقی کنند این هم امکان دارد ولی بسته به نظر مجلس و آقایان است برای اینکه توفیق پیدا بشود یک چنین تصمیمی در مجلس گرفته بشود و بتوانیم کار جلسه علنی را زودتر به جریان بیندازیم. این است که خواهش می‌کنم در تشکیل این کمیسیون و بحث‌های لازمی که باید درباره آن بشود تسریع بفرمایند. از آقای انصاری خواهش می‌کنم صورت اسامی را قرائت بفرمایند.

۳ - قرائت اسامی اعضای کمیسیون تدوین آیین‌نامه

منشی (انصاری) - بسم الله الرحمن الرحيم

اعضای کمیسیون تدوین آیین‌نامه داخلی:

شعبه اول - آقای محسن مجتهدشبه‌ستری

شعبه دوم - آقای فواد کریمی

شعبه سوم - آقای دکتر علی گلزاده‌غفوری

شعبه چهارم - آقای مهندس مهدی بازرگان

شعبه پنجم - آقای دکتر باهنر

شعبه ششم - آقای اسدالله بیات

شعبه هفتم - آقای محمدمجتهد شبه‌ستری

شعبه هشتم - آقای دکتر کاظم سامی

شعبه نهم - آقای عسگر اولادی‌مسلمان

شعبه دهم - آقای محمدهادی عبدخدایی

رئیس - بعد از معرفی اعضای کمیسیون تحقیق اگر آقایان نظری

بکند و قضاوتی که می‌کند باید از روی بصیرت کامل این قضاوت باشد اما این موضوع هم هست که این کار به این طریق ممکن است به درازا بکشد این است که ما غیر از اینکه مراجعاتی خواهیم داشت به مراکزی که احیاناً اسنادی آنجا هست ولی خود اطلاعات شخصی، اطلاعات فردی دیگر یا از جاهای دیگر هم شاید احتیاج باشد و این کار را به درازا بکشد زیرا با این نظری که داریم که هر چه زودتر به دوره موقت مجلس پایان داده شود و کار مجلس زودتر شروع بشود مغایرت دارد.

مضافاً اینکه وقتی گزارشی مطرح شد در مجلس و به نظر آقایان رسید هر یک از آقایان و خانم‌ها حق دارند نسبت به هر پرونده‌ای و یا هر اعتبارنامه‌ای اظهار نظر کنند و احیاناً اگر نظر دیگری دارند مثلاً نظر مخالفی دارند به صرف اینکه رأی عدم موافقت دادند این موضوع می‌رود به کمیسیون تحقیق. نظر جنابعالی یا سایر آقایان که یک هم چنین اعتقادی را دارند در کار کمیسیون تحقیق انجام خواهد شد این کار را در آن جا بایستی انجام دهند. این است که در حقیقت جا دارد که یک چنین چیزی را مطرح بفرمایید و مجلس هم اطلاع داشته باشد در این خصوص ولی درحقیقت یک تصمیم کلی باید در این زمینه گرفته شود که نحوه عمل چگونه باشد. بنده می‌خواستم این را تمنا کنم که مطرح بفرمایید و در یک مدت کوتاه به اینکه به درازا بکشد عرض کردم که کار لنگ نخواهد شد و تمام هم نخواهد شد و دوره تحقیق بعدی هم خواهد بود اگر یک قسمتی از این پرونده‌ها که خوب اختلافی در آن نیست و یا آسانتر می‌شود درباره آن با توجه به صلاحیت بعدی هم آقایان اظهار نظر بکنند نسبت به آن هم تأمین است زودتر این گزارشها مطرح بشود در آنجا که چیزی نیست و آن قبیل اشکالاتی که احیاناً مایل هستید بیشتر در اختیاران قرار بگیرد و رفع بشود آن را بگذارید برای دوره بعدی یعنی دوره تحقیق حالا بهر صورت آقایان می‌توانند در این باره اظهار نظر بکنند. خوب بفرمایید جناب خلخالی اگر آنجا بلندگو هست که چه بهتر اگر نیست لطفاً تشریف بیاورید اینجا.

خلخالی - بسم الله الرحمن الرحيم

با عرض معذرت از همه آقایان چون اعتبارنامه‌ها مطرح است این مسأله باید خیلی روشن بشود و نمی‌شود از این مسأله رد شد یکی راجع به اثبات قضیه است یعنی اکثریتی در قزوین یا در تهران یا در مشهد یا در جای دیگر یه یکنفر رأی داده‌اند این مشخص است و معلوم است که اکثریت آراء را صدی شصت، صدی هفتاد، صدی هشتاد برده و معلوم است که وکیل است و حرفی هم در آن نیست. اما این مسأله برای ما کافی نیست عمده مسأله‌ای است که در ثبوت قضیه است یعنی این فرد سوابقی دارد و این سوابق باید روشن بشود مثلاً در ساواک بوده یا در حزب رستاخیز بوده یا دارو دسته شاه بوده یا مثلاً فراماسون بوده

آقایان: هادی غفاری، ابراهیم یزدی

شعبه پنجم:

آقایان: احمد بهشتی، نورالله طباطبایی

شعبه ششم:

آقایان: دکتر جواد شیرازیان، محمدتقی بشارت

شعبه هفتم:

آقایان: محمدصادق حائری، عباسعلی ناطق‌نوری

شعبه هشتم:

آقایان: محمدصادق صادقی‌گیوی (خلخالی)، سیدمحمد میلانی حسینی

شعبه نهم:

آقایان: عبدالواحد موسوی، محمدامین سازگارنژاد

شعبه دهم:

آقایان: فتح‌الله امید نجف‌آبادی، فخرالدین حجازی

۵ - بحث پیرامون نحوه بررسی اعتبارنامه‌ها

خلخالی - اجازه می‌فرمایید بنده عرضی داشتم.

رئیس - آقای خلخالی عذر می‌خواهم یکی دیگر از آقایان نمایندگان وقت گرفته‌اند اجازه بفرمایید اول ایشان صحبت کنند بعد نوبت جناب عالی می‌شود آقای حائری‌زاده بفرمایید.

حائری‌زاده - بنده خواستم تقاضا کنم توضیح بفرمایید، الان که ما پرونده‌های انتخاباتی را صرفاً بررسی می‌کنیم و به استناد آن پرونده انتخاباتی اعتبارنامه‌ای را رد یا قبول می‌کنیم آیا پرونده اشخاص به چه صورت بررسی می‌شود و از مراکز اسناد ملی به چه صورت کمک گرفته می‌شود و بررسیهای دقیق‌تر که سوابق اصولی شخصی را نشان می‌دهد چه جوری خواهد بود؟

رئیس - موضوعی را مطرح فرمودید که مجلس باید روی آن اظهار نظر بفرمایند به نظر میرسد عده‌ای معتقد هستند که گزارشی که در پرونده‌ها هست فعلاً تا این اندازه در شعب مطرح است یعنی همان مطالبی است که در پرونده منعکس است و از قانون نحوه مقررات دوره سنی مجلس هم همینطور استنباط می‌شود که باید از همان محتویات پرونده‌ای که در اختیار شعب قرار گرفته است استفاده کنیم و صحت و سقم آن انتخابات و یا شخص و کیلی که انتخاب شده است تشخیص بدهیم. با این تصور وزارت کشور عمل کرده است و درباره صلاحیت فرد قبلاً هم اقدام کرده است. عده‌ای اینطور معتقد هستند که گزارش شعب کفایت می‌کند که ناظر باشد به پرونده‌ای که در اختیار داشته باشد و از طرف عده‌ای در رادیو تلویزیون آن اخبار کافی نیست بایستی از جهات دیگر تحقیق بشود و به اطلاع برسد خوب این هم منطقی است و حق هم دارند زیرا یک قاضی تحقیق باید در تمام جهات تحقیق

یا جاسوس بوده باید اینها کاملاً مطرح بشود و نمی‌شود از روی این مسأله سرسری رد شد.

چون ما درمقابل ملت ایران قرار داریم و ملت توقع دارد که این مسائل بررسی بشود و هیچوقت مسامحه در این باره را نه ملت قبول می‌کند و نه وکلای ملت و دقیقاً باید مورد بررسی قرار بگیرد که افرادی از این جور اشخاص نمی‌توانند به مجلس راه پیدا کنند. البته در پرونده‌ها نیست، گزارشات وزارت کشور راجع به این مسأله ناقص است و خیلی ناقص است یا اصلاً این مسأله را گزارش نکرده‌اند یا اینکه این مسأله حیاتی است و من از آقای سبحانی خواهش می‌کنم در اسرع وقت از اسناد ملی یا از اسناد دیگر هویت اشخاص را روشن بکنند که اینها نتوانند با سرهم بندی به مجلس راه پیدا کنند و خودشان را وکیل ملت قلمداد کنند و یک جمله مختصری هم بود راجع به فرمایشات آقای کیاوش که ما باید مقید باشیم و اصالت خودمان را حفظ کنیم مخصوصاً در آتیه نسبت به تابلوهایی که در همه ایران به الفاظ خارجی است تغییر داده شود مخصوصاً در مجلس لفظ سمنار و کمیسیون بکار برده نشود زیرا ما الفاظ بسیار دیگری داریم مانند انجمن، جلسه، شعبه و همه اینها را می‌توانیم تغییر دهیم و این تصمیم را باید گرفت و تا آنجایی که ممکن است الفاظ خارجی نداشته باشیم. من یادم است مرحوم آقای حجت مدرس حجتیه را می‌خواستند افتتاح کنند و لفظ سالن در آنجا بود و آقا حجت مقید بودند که لفظ سالن در آنجا بود آقای حجت مقید بودند که لفظ سالن در آنجا نباشد چون این لفظ خارجی است بنابراین ما باید در این مورد مقید باشیم و بیش از این مزاحم نمی‌شوم، متشکرم.

رئیس - چون خیلی از آقایان تقاضای صحبت کرده‌اند خواهش می‌کنم محدود بفرمایید و راجع به همین موضوع طرز رسیدگی مطالبشان را بگویند و حتی المقدور مختصرتر بفرمایید. آقای توکلی بفرمایید.

توکلی - بسم الله الرحمن الرحيم

چند روز پیش رادیو یک اطلاعیه‌ای را خواند و از مردم و داسراها تقاضا کرد که اگر سوابقی از کسانی که نماینده شده‌اند موجود است به دبیرخانه مجلس بفرستند، فرصت را هم تا چهارشنبه یعنی پس فردا تعیین کرده‌اند، پیشنهاد می‌کنم با توجه به اینکه اگر کسی در یک شهر انتخاب شده با فرض این مطلب بوده است که مردم فکر می‌کردند که او خوب است و او را انتخاب کرده‌اند و اگر مثل بعضیها سوابقی از او پیدا بشود مسلم مردم نظرشان را تغییر می‌دهند الان بنده نماینده بهشهر هستم ولی اگر خدای نکرده معصیت‌هایی مرتکب شده بودم که برای نمایندگی مجلس صلاحیت نداشته باشم طبعاً مردم نظرشان را

عوض می‌کنند، پیشنهاد می‌کنم تا روز چهارشنبه هر مدرکی که جمع آوری شد رسیدگی بشود و رد و اثباتی که می‌خواهد بشود انجام بشود. بعد پرونده‌های انتخاباتی که اینجا مطرح می‌شود و از نظر انتخاباتی معلوم می‌شود که اشکالی در آن نیست این فرصت برای مجلس باقی بماند که کمیسیون تحقیق در ظرف یک مدت معینی ضمن تصویب اعتبارنامه‌ها بتواند نظر خودش را عوض بکند یعنی الان اگر مجلس دید که من صلاحیت نمایندگی بهشهر را دارم و بعد از یکماه کشف خلاف بشود و یک مدرکی از بنده بدست بیاید که بنده در آن موقع صلاحیت نداشته‌ام و مجلس نمی‌دانسته است لذا مجلس ضمن پیشنهاد تصمیم بگیرد که من را از این کار خلع بکنند. عرض دیگری ندارم.

رئیس - آقای انصاری بفرمایید.

انصاری - صبح که این مسأله مطرح بود آقای مهندس بازرگان و بعضی از نمایندگان هم این عقیده را داشتند که فعلاً به همین پرونده‌ها رسیدگی بشود و این وظیفه وزارت کشور بوده که قبلاً در مورد وابستگی‌های مختلف نمایندگان تحقیق بکنند و اگر در پرونده چیزی نیست از آن بگذریم اما مسأله نمایندگی مجلس است و دوره آن هم چهار سال است. بنابراین هیچ اشکالی ندارد که یک هفته مجلس روی این موضوع معطل بشود تا کاملاً به پرونده‌ها رسیدگی بشود زیرا این پرونده‌هایی که فعلاً خدمت آقایان هست هیچ چیزی در آنها نیست فقط برگ‌های تبلیغاتی و امثال این چیزها است که مشاهده فرمودید. اگر نمایندگان محترم مایل باشند این کار انجام بگیرد این پیشنهادی است که خدمتتان عرض می‌کنم. فردا یکی از منشی‌ها تشریف ببرند در مرکز آمار کلیه آمار و اسنادی که نسبت به نماینده‌ها هست در بیاورند و اگر احتیاج به کمک داشته باشند وزارت کشور و مرکز آمار کمک بکند و فوراً آنها را بیرون بیاورند و حتماً به آن اسناد رسیدگی بشود، پس فردا اینطور نباشد که اگر اعتبار نامه فردی اینجا تصویب شد در بیرون علیه او افشاءگری بکنند این نظر بنده بود.

رئیس - آقای ناطق‌نوری نوبت شما است، بفرمایید.

ناطق‌نوری - بسم الله الرحمن الرحيم

مطالب را نوعاً آقایان فرمودند ولی جناب آقای سبحانی عنایت دارند با توجه به اینکه این مسؤولیت را به دوش ما گذاشته‌اند درباره نماینده‌ها باید تحقیق بشود و شرایط انتخاب شوندگان باید تحلیل شود که یکی از شرایط عدم اشتها به فساد و نادرستی است. ممکن است کسی که در شهری انتخاب شده است معمولاً کمتر در آنجا زندگی کرده یا اساساً آنجا نبوده در شهری دیگر یا در تهران بوده و یا حتی خارج از کشور بوده و مدارکی از نظر نادرستی، فساد در جایی دیگر داشته باشد و از این جهت از آن شهری که انتخاب شده‌اند هیچ چیزی

وجود ندارد. بنابراین اگر ما اکتفا کنیم به تحقیقاتی که در آن منطقه شده این نارسا است و ما نمی‌توانیم صحت و صحیح بودن یک فردی را تأیید کنیم. این را هم که جناب آقای سبحانی فرمودند باشد بعداً به تدریج اگر مدرکی بدست آمد رسیدگی می‌شود این از اعتبار مجلس کم می‌کند یعنی برای همیشه این مجلس بی‌اعتبار است و بعد صددرصد یکسال، دو سال طول بکشد تا ببینیم همه از فیلتر گذشته‌اند یا خیر؟

بنابراین با توجه به اینکه دور اول مجلس خط دهنده و جهت دهنده است و سرنوشت ساز است و با توجه به اینکه کارهایمان هم زیاد است و می‌دانیم، اما از همه لازمتر رسیدگی به پرونده‌های وکلاء است با دقت بیشتر گرچه وقت زیادی هم صرف این کار بشود چون این سرنوشت ساز است. روی این حساب من پیشنهاد می‌کنم که از آقایان در این رابطه نظرخواهی شود و براساس نظریات اکثریت تصمیم‌گیری بشود.

رئیس - بنده چیزی به این شکل که آقای ناطق نوری فرمودند اظهارنظری نکردم، بنده گفتم عده‌ای به این امر اعتقاد دارند که به این اندازه قناعت بشود و احیاناً در کمیسیون تحقیق که احیاناً در مورد مخالفت‌ها پیش می‌آید در این کمیسیون تحقیق مطلب نفهیم می‌شود آنهم روی حساب نظر دیگران گفتم خودم اظهار نظری در این خصوص نکردم که آقای ناطق اینطور فرمودند. به‌صورت با این پیشنهادی که خود آقای ناطق کردند بنظر بنده و شاید آن سه نفر آقایان که صحبت کردند در این زمینه یک تحقیق بیشتری شود و احیاناً از جاهای دیگری هم ما جويا بشویم و مدارکی فرستاده بشود و اطلاعاتی کسب بشود و اطلاعات در اختیار کمیسیون‌ها و شعب قرار بگیرد.

بنابراین بنظر من اگر آقایان موافق باشند همینطور عمل می‌کنیم و بنده رأی می‌گیرم که اگر این طور باید عمل بشود این طور عمل خواهیم کرد بنده مخصوصاً به این مراکز اسناد و آرشیو مراجعه خواهم کرد و اطلاعات خواهم خواست و اطلاعات را در اختیار آقایان خواهم گذاشت مضافاً ضمیمه می‌شود اطلاعات شخصی هم که آقایان خودشان داشته باشند و آنهم چه مستقیم و چه بوسیله هیأت‌رئیس به اطلاع سایر شعب برساند.

جواد شرافت - آقای سبحانی از طرف مجلس اعلام بشود که اگر خود مردم اسناد و مدارکی درباره نمایندگان منتخب دارند بدهند به مجلس.

رئیس - اینکه آقای نماینده به‌شهر گفتند اصلاً اعلام شده تا روز چهارشنبه هم این اختیار داده شده خود مردم هم می‌دانند که...

جواد شرافت - از طریق رسانه‌های گروهی اعلام شده مستقیماً از طریق مجلس هم اعلام نمایید.

دیالمه - اگر اجازه بدهید این مطلب را توضیح می‌دهم خدمتتان، کاری که شده مطلب در دو بخش صورت گرفته یکی اعلان عمومی بوده است برای دادگاه‌های انقلاب و مراکز مختلف، شرکتها و احیاناً ارگانهایی که دارای اسنادی هستند در مورد نمایندگان که بفرستند که این از طریق رادیو و تلویزیون پخش شده و یک اقدام دیگر هم فرستادن اسامی تمام نمایندگان بوده است به دفتر اسناد ملی و از آنها خواسته‌ایم آنچه که مدرک در آنجا هست به اضافه مدارکی که در مورد فراماسونری هست، آنها می‌گفتند آن مرکزی که وجود دارد تمام اسنادش مورد قبول ما نبوده و اسنادی را که قابل قبول هست از آنها گرفته‌ایم و در اینجا ثبت کردیم با آن نامه‌ای هم که نوشته شده قرار است و اینطور به ما قول دادند تا چهارشنبه جوابگو باشند در مقابل آن اسامی که داده‌ایم. منتها یک چیزی را متذکر شدند و آن این است که ما اطلاعاتی که به شما می‌دهیم آن اطلاعاتی است که تا آن روز به ما رسیده و یکی دو نمونه هم مثال زدند که ما آن اطلاعاتی که به شما می‌دهیم آن اطلاعاتی است که به دست ما رسید اعلام کردیم یعنی حتی مرکز اسناد ملی هم قطعاً نمی‌گوید که تمام مدارک در اختیارش هست، می‌گوید آنچه که در اختیار ما هست تا الان این جور نشان می‌دهد و ممکن است ده روز آینده بیست روز آینده به ما مدرکی برسد که آنرا هم اعلام می‌کنیم این کاری بوده که درباره مطلبی که شما فرمودید انجام شده.

رئیس - ملاحظه بفرمایید آقایان هم که اظهار نظر کردند برای تحقیق بیشتر و کسب اطلاع بیشتر و حضور ذهن بیشتر هستیم بنظر بنده باز هم ادامه دادن به این موضوع ضرورتی ندارد و بنده رأی می‌گیرم.

مهدی‌زاده محلاتی - بنده اول وقت خواستم نکاتی راجع به این مسأله تذکر بدهم که توجه نشد.

رئیس - آقای محلاتی بفرمایید.

مهدی‌زاده محلاتی - بسم الله الرحمن الرحيم

تذکراتی که قبلاً داده شد اگر چنانچه مورد توجه قرار می‌گرفت هم وقت کمتر صرف می‌شد و هم زودتر به نتیجه می‌رسید، قبل از تشکیل جلسه علنی اعضای شورای انقلاب هم اینجا بودند بنده استدعا کردم چون یک مقام رسمی باید این اسناد را بخواهد شورای انقلاب فوراً از تمام دادگاه‌های انقلاب و ارگانهای دولتی بخواهد که فوراً هرگونه سندی راجع به هریک از نمایندگان هست بفرستد. متأسفانه شورای انقلاب این کار را نکرد. بنده خودم رفتم دبیرخانه و با مسؤولین دبیرخانه آگهی تنظیم کردیم و اعلام شد که تا روز چهارشنبه اسناد برسد. بنابراین الان هم بنده از مقامات رسمی و همینطور از هیأت‌رئیس مجلس می‌خواهم که رسماً از تمام ارگانها این اسناد را

بخواهند حتی در دادگستری خیلی پرونده‌هایی دارند که مربوط به مرکز اسناد رسمی نیست باید اینها در دسترس نمایندگان قرار گیرد. مسأله دیگری که آقای دکتر سحابی فرمودند که اینها در وزارت کشور یا در انجمنهای نظارت رسیدگی شده اینطور نیست، شعبه‌ها حق دارند نظارت کنند برای حسن جریان انتخابات ببینند این شرایطی که برای انتخاب شونده و یا برای انتخاب کننده هست آیا مراعات شده یا نشده، وقتی که ما می‌بینیم هیأت اجرایی در بسیاری از شهرستانها عناصر ضد انقلاب را صلاحیتشان را امضاء کرده‌اند برای شرکت در انتخابات ما نمی‌توانیم اینها را نادیده بگیریم. بنابراین این پرونده‌هایی هم که تا امروز در شعبه‌ها رسیدگی شده است بموجب این پرونده‌ایست که الان موجود است و به گفته بسیاری از مسؤولین دبیرخانه و وزارت کشور هنوز پرونده‌های اصلی اصلاً ضمیمه نشده است بنابراین هیچ اعتبار ندارد و این مطالبی هم که فرمودند در کمیسیون تحقیق رسیدگی می‌شود البته جریان قانونی به این کیفیت است که بعد از آنکه پرونده در جلسه علنی مطرح شد چنانچه اعتراض بشود می‌رود در کمیسیون تحقیق. وقتی که نمایندگان اطلاع از سوابق اشخاص نداشته باشند که اعتراض نمی‌کنند و روی آن حسن نیتی که دارند هیچ اعتراض نمی‌کنند و بعد هم می‌گویید تصویب شد اجمالاً مسؤولیت ما تنها این نیست.

من پیشنهاد می‌کنم از همین امروز اعلان رسمی بشود و یا اینکه تاریخ تا روز چهارشنبه معین شده است اگر هم یک هفته تاخیر بیفتد همانطور که برادران فرمودند هیچ مانعی نیست و این مسأله هم مورد تحقیق نمایندگان باید قرار بگیرد که اگر پرونده‌ای برای دو ماه بعد هم رسید برای اینکه این آقا وابستگی داشت و ضد انقلاب بود، کمیسیون تحقیق بتواند با رسیدن آن پرونده تجدید نظر بکند در غیر این صورت ما به مسؤولیت شرعی و قانونی که داریم عمل نخواهیم کرد و نمی‌توانیم عمل کنیم عرض دیگری ندارم.

جواد شرافت - آقای محلاتی آنچه که تا بحال در شعبه‌ها تحقیق شده مربوط به نحوه انتخاب است نه مربوط به شخص وکیل.

مهدی زاده محلاتی - من تصادفاً قانون را آورده بودم برای همین جهت این قانون را دست آقایان دادم همان کیفیت انتخاب، شرایط انتخاب کننده و انتخاب شونده هم جزو قانون است یعنی ما باید به این مسأله هم رسیدگی کنیم.

جواد شرافت - آنها بررسی نشده.

رئیس - خواهش می‌کنم بین الاثنین صحبت نفرمایید.

مهدی زاده محلاتی - در همین صفحه دو شرایط انتخاب شونده‌ها هست که یک سلسله فرموله‌هایی هست که مربوط بوضع ما نیست یکی

ماده سوم است «عدم اشتها به فساد و نادرستی» یکی دیگر در این صفحه سوم هست کسانی که به اقدام کنندگان علیه اساس جمهوری اسلامی اینها باشد البته اینجا دارد که حکم محکومیت آنها صادر شده باشد این را هم ما رویش حرف داریم ولی خوب قانونی است و فعلاً کاری نداریم.

مسأله دیگر بعد از اینکه نخست وزیران، وزیران و معاونان، استانداران، سفراء و نمایندگان مجلسین و اعضای ساواک منحل بعد می‌آید سراغ این قسمت «اعضای انجمن شهر و شهرستان و وابستگان نزدیک رژیم سابق از ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ تا بهمن ماه ۱۳۵۷ و کسانی که باستناد مدارک موجود ارتباط با ساواک منحل داشته‌اند» اینها چیزهایی است که طبق قانونی که الان در دست ما هست ما موظف هستیم بر اینکه ببینیم که این قانون آیا مراعات شده یا نه این شخص آیا همکاری با رژیم سابق داشته است یا نه؟ اگر چنانچه داشته باشد طبق قانون خود این شعبه باید اعتبارنامه‌اش را رد کند و رسیدگی کند و بعد هم در جلسه علنی مورد بررسی قرار بگیرد عرض دیگری ندارم.

رئیس - بنده تذکر از نظر وضع داخلی مجلس عرض می‌کنم بعد مادامی که آقایان پیشنهاد کفایت مذاکرات نکرده باشید ادامه پیدا خواهد کرد هر وقت لازم دیدید که مثلاً روشن است و می‌شود به مرحله رأی گیری رسید و مجلس باید رأی بدهد پیشنهاد کفایت مذاکرات کنید بنده آنرا به نظر مجلس می‌گذارم تا اینکه تکلیف کار یک قدری روشنتر و محدودتر و تصمیم گیری یک قدری سریعتر صورت بگیرد. بنابراین ادامه می‌دهیم جناب آقای محلاتی چیزی فرمودند که حتی این دیگر حالت افراطی است اگر قرار باشد ما بعد از ۵ ماه از تصویب یک اعتبارنامه اطلاعی پیدا کردیم که خدای نکرده خللی در وضع رفتار یک نماینده‌ای پیدا بشود آنوقت اعتبار نامه گذشته‌اش لغو بشود یک چیز جدیدی پیش می‌آید.

مهدی زاده محلاتی - این احتیاج به قانون دارد ان شاء الله رفقا همکاری می‌کنند.

رئیس - اگر قانونش بگذرد بلی، ولی مصوبات معلق برای مجلس شایسته نیست باید که تصمیم گیریها قاطع بشود این بجا خواهد بود آنقدر آقایان خوب مطالعه در این خصوص بکنند ولی برای هیأت رئیسه موقت تکلیفی را معین نمی‌کنند که تصفیه در کار باشد و ادامه پیدا بکند البته این بسته بنظر آقایان است اما رأی مطلق دادن که تا چند ماه بعد اگر خدای نکرده یک خللی در کار نمایندگان پیدا شود که بتوانیم اعتبارنامه گذشته را لغو بکنیم این یک قدری محتاج تأمل است مگر اینکه مجلس یک قانون جدیدی را تصویب کند. فعلاً به تناسب

نوبتها، صحبت‌ها ادامه دارد مادامی که پیشنهاد کفایت مذاکرات نرسیده باشد. آقای رضا اصفهانی بفرمایید.

رضا اصفهانی - بسم الله الرحمن الرحيم

در رابطه با همین موضوعی که برادران درباره آن بحث کردند نکات مبهم و تاریکی هست که بنظر من هنوز روشن نشده یکی اینکه بسیاری از اشخاص بودند تا قبل از ۱۵ خرداد و احياناً بعد از ۱۵ خرداد، تا قبل از انقلاب روابطی با دستگاه داشته‌اند و همکاری هم احياناً با ساواک داشته‌اند ولی پیش بینی کرده‌اند بخاطر جو خاصی که در منطقه‌شان وجود داشت رفتند پیش یکی از آقایان یا احياناً در جایی بر حسب ظاهر گفتند ما توبه کردیم و از این نمونه‌ها من خودم بسیار دارم که بعد از این توبه به شکل دیگری همکاری‌شان را با دستگاه ادامه می‌دادند این متأسفانه در آیین‌نامه در این قانون پیش بینی شده و ما از باب وظیفه مهم اسلامی که داریم نمی‌توانیم نسبت به این مسأله بی‌تفاوت باشیم و بصراف اینکه مسلمان است و آمده و گفته توبه کردم و این توبه را بپذیریم در یک چنین مسأله مهمی که بستگی به سرنوشت مملکت دارد بلکه بستگی به سرنوشت جامعه اسلامی دارد نمی‌توانیم بی‌تفاوت باشیم و من معتقدم در این جا هم چنانکه در مسائل فقهی در بعضی از جاها نمی‌شود ابتداء اصل برائت جاری کرد و یا حمل بر صحت کرد باید احراز بشود تا مطمئن بشویم که این توبه حقیقی بوده و قلبی نبوده.

این را تقاضا می‌کنم برادران هر چه بیشتر رویش کار کنند و مسأله را به این سادگی نگذرانیم که در همین مورد خودمان هم در همین دوره اول مجلس شورای ملی اسلامی خودمان همین مسأله هست و ما دیدیم که خیلی از جاها هست که از طرف مدرکی رسمی نداریم که با دستگاه همکاری کرده باشد و شهرت هم به آن معنا که گفته شده اشتها به فساد داشته باشد در منطقه خودش، بقول برادران آقای محلاتی در شهر دیگری یا در مملکت دیگری ندارد اما یک سلسله قرائن هست برای بعضی‌ها که یک آگاهی دارند و مردم قبولشان دارند که اینها شم سیاسی دارند یک قرائنی وجود دارد پیش یک عده‌ای کم ولی در عین حال قابل اعتماد.

در اینجا چه کنیم آیا بگوییم ۱ - چون مدرک رسمی نداریم ۲ - چون اشتها به فساد ندارد چنین آدمی که افرادی به تعبیر قرآن اهل ذکر و خیره و وارد که مردم هم رویشان حساب می‌کنند این‌ها ظنین هستند به این آدم‌ها اینها را در یک محکمه‌ای در یک سؤال و جوابی و خلاصه در مسیر یک تحقیقی قرار ندهیم و صرفاً امضاء کنیم. با توجه به اینکه در اسلام چه در مسائل فقهی چه در مسائل غیر فقهی هر جایش را نگاه کنیم مسأله مهم و اهم مطرح است آنجا که مصلحتی باشد و مسأله مهمی باشد ولی چون مسأله مهمتر مطرح است و همین

مسأله مهم فدا می‌شود تا آن مهمتر مورد توجه قرار بگیرد آیا نمی‌توانیم بگوییم نماینده شدن در این دوره که باید سرنوشت جامعه اسلامی را تعیین کند مهمتر است از اینکه احياناً یک نفر یا دو نفر یا چهار نفر که در مظان این برنامه‌ها قرار گرفته‌اند یک سؤال و جوابی از آنها بشود یک تفتیشی بشود و دولت برای این فکری کند.

والسلام علیکم و رحمه الله و برکاته

رئیس - خواهش می‌کنم از آقایان رعایت اختصار را بفرمایند همه مطالب تکراری است یک نفر نیامده بگوید که تحقیق بیشتر را احتیاج ندارد از خارج کنیم همینقدر آقایان در تکلیف هیأت‌رئیس قرار بدهند اگر می‌دهند بلافاصله عمل خواهد شد که ما تحقیق بیشتر نکنیم و کسب اطلاع نکنیم از هر مرکزی که ممکن است اطلاعات بیشتری را تهیه نکنیم و در اختیار شعب قرار بدهیم. پس بنابراین تأمین همه این نظرها خواهد شد و با توضیحاتی هم که آقای اصفهانی دادند بالاخره این کار در شعبه باید انجام بگیرد همین‌اندازه که آقایان تأیید این موضوع را می‌فرمایید ما بلافاصله عمل خواهیم کرد. حال باز هم در این باره اگر لازم می‌دانید توضیحی بدهید. آقایانی که جهت دیگری که تابحال صحبت شده اگر نظری دارند صحبت کنند. نوبت آقای دانش هست که پیشنهادی دارند و پیشنهاد جدیدی است که قرائت می‌شود:

منشی - بنام خدا

پیشنهاد می‌شود از لانه جاسوسی خواسته بشود در صورتی که سوابقی از نمایندگان در اختیار دارند در اختیار مجلس قرار دهند. (غلامرضا دانش) و خوشبختانه چنین مدارکی هست و خواهش می‌کنم از برادرانمان که در اختیار قرار دهند. تکبیر (الله اکبر، الله اکبر، الله اکبر، خمینی رهبر).

رئیس - آقای مهاجرانی پیشنهاد کفایت مذاکرات کرده‌اند توضیح بفرمایید راجع به کفایت مذاکرات بعد بنده رأی می‌گیرم.

مهاجرانی - صحبت‌هایی که ما داشتیم حرف این بود که آیا خط‌مشی که قرار است شعبات دنبال کنند فقط بررسی صلاحیت انتخابات هست یا صلاحیت شخصیت نماینده هم هست؟ دو تا نظر در این مورد بود. نظر بعضی از ما این بوده که می‌بایستی شخصیت نماینده هم بررسی بشود. بخاطر اینکه نماینده در جایی قرار خواهد گرفت که سرنوشت یک امتی را می‌خواهد تعیین کند و این نمی‌تواند فقط متکی به اینکه فرد از نظر انتخابات صلاحیت وجود داشته نماینده مردم باشد، از سوی دیگر صحبت این بوده که ما بیابیم بنا را بر صلاحیت شخصیت نماینده بگذاریم و اصل را بر صحت بگذاریم و موکول کنیم به اینکه وزارت کشوری که مسؤول انتخابات بوده آن هیأت نظارت هفت نفره خودبخود آنها این کار را انجام داده‌اند وقتی که ما پرونده‌های وزارت کشور را می‌دیدیم از جمله آن شعبه‌ای که خودم هستم متأسفانه

پرونده‌ها کاملاً مغشوش است بی‌دقتی مکرر در مکرر در آنها دیده می‌شود مثلاً وقتی در پرونده تهران که داریم نگاه می‌کنیم تقاضای خانه، آدم می‌بیند که فردی برداشته نوشته این خانه‌ای که من درش زندگی می‌کنم این کافی نیست خروجی خانه من اینجوری است لازم است دو تا اتاق دیگر هم داشته باشد و از این قبیل حرف‌ها و یا مثلاً شکایاتی که مربوط به حوزه انتخابیه آبادان و آستارا و قزوین و دیگر شهرها است یا در پرونده انتخاباتی تهران دیده می‌شود خودبخود حتی نسبت به صلاحیت انتخابات هم کار ما مشکل می‌شود و حالا آیا وقتی در یک چنین مسأله بسیار بسیار ساده‌ای که در حوزه اختیار وزارت کشور و مسئولین بوده ما این گونه بی‌دقتی‌ها را در اینجا که ما بودیم دیدیم و بقیه برادرها هم یک چنین حرف‌هایی می‌زدند آیا صلاحیت شخصیت نماینده‌ها هم بررسی شده و آیا ما می‌توانیم با دیدن آنها اصل را بر صحت بگذاریم؟ که خودبخود این یک کاری است که احتیاج به دقت بیشتری هست...

رئیس - ببخشید آقای دانش در مورد پیشنهاد کفایت مذاکرات که دادید صحبت بفرمایید.

دانش - و پیشنهاد من این است که این بحث‌ها در مورد شخصیت نمایندگان این یک چیزی هست که ما ناگزیر هستیم که همه نمایندگان کاملاً پیگیری بشود و برای پیگیری شدن این بایستی وقت‌های مشخص و مرتبی مکرراً دنبال شود تا ما به نتایج مشخصی برسیم. اما از آن جایکه جلسه امروز در دستور جلسه‌اش بعنوان آن بحث کلی در نظر گرفته نشده بود و بحث‌هایی که مطرح شد در حد یک تذکر بود و همانطور که پیش‌بینی شده بود از طرف هیأت‌رئیس که ممکن است چند مسأله‌ای پیش بیاید و توضیحاتی داده بشود من خودم تصور کردم که در حد یک تذکر و مطرح شدن مسأله فعلاً بحث‌ها کافی هستند اما از نظر پیگیری و دقیقاً بررسی کردن لاقبل شرطش این است آن پرونده‌هایی که در اختیار شعبه‌های مختلف هست از لحاظ وضعیت انتخاباتی که دارد بررسی می‌شود آن اسناد ملی هم برسد تا بعداً بتوانیم بحث‌های مان را درباره صلاحیت شخصیتی نمایندگان با یک پیگیری و دقت بیشتری دنبال کنیم.

رئیس - متشکرم، توضیحاتتان بیشتر در زمینه فرمایشات قبلی توأم بود توضیح در زمینه کفایت مذاکراتان پیشنهاد کرده بودید من می‌خواستم رأی بگیرم و آقایان حالا به‌صرفه آقای مهاجرانی پیشنهاد کفایت مذاکرات کردند در زمینه توضیحاتی که تابحال داده شده آقایانی که با کفایت مذاکرات موافق هستند خواهش می‌کنم قیام فرمایید (اکثر برخاستند) **تصویب شد.** آقای هاشمی اطلاع دادند که از وزارت کشور امروز مدارکی از مرکز اسناد فرستاده خواهد شد و در

اختیار شعب قرار خواهد گرفت فردا هم می‌توانیم به سوابق افراد رسیدگی کنیم و از دبیرخانه هم اطلاعاتی کسب بکنیم خلاصه از وزارت کشور هم اطلاع خواهد رسید مضافاً ما هم به مرکز اسناد نوشته‌ایم و یکی از آقایان منشی‌ها هم خودشان مأمور هستند از آقایان هم شخصاً خواهش می‌کنم هر کس اطلاع جداگانه‌ای هم دارد آن را هم التفات بفرمایید.

موسوی خراسانی - از طریق رسانه‌های گروهی از مردم بخواهید که اگر سندی دارند به مجلس بفرستند.

رئیس - عرض کردم که اولاً عمل شده و این اقدامات هم شده باز هم با مشورت هر عملی که در این قسمت تأمین نظرتان باشد خواهیم کرد.

زائری - جناب آقای دکتر سحابی در بعضی مسائل اقداماتی می‌شود اما نمایندگان محترم در جریان قرار نمی‌گیرند مثل همین مسأله که از تمام مردم خواسته شده که از طریق رسانه‌های گروهی اطلاعات خودشان را راجع به نمایندگان به مجلس بفرستند اعلام شده خواهش می‌کنم دستور بفرمایید هر گونه اقدامی در این زمینه می‌شود به عرض آقایان برسانند که همه مطلع بشوند.

رئیس - پیشنهادات بعدی را قرائت می‌کنیم.

«خواهشمند است از وزارت خارجه هم مدرک خواسته شود».

البته چشم پیشنهاد بعدی.

«پیشنهاد می‌شود که مدارک و اسناد سفارت آمریکا خواسته شود و به کمیسیون تحقیق فرستاده شود».

اقدام می‌شود، پیشنهاد بعدی:

«در این مورد به تمام گروه‌ها و سازمانها و ارگانها اعلام شود که در مهلتی معین اگر مدرکی بر ضد یکی از آقایان نمایندگان داشته باشند ارائه دهند والا بعد از آن حق هیچگونه بی‌حرمتی نسبت به هیچ نماینده‌ای را ندارند».

من اسامی نمایندگان را لازم نمی‌دانم که بخوانم زیرا مقصود آقایان فقط متن پیشنهاد است «پیشنهاد می‌شود که کمیسیون تحقیق به نمایندگی مجلس شخصاً به مرکز اسناد و بایگانی و دادگستری بروند و اسناد کلیه نمایندگان را رؤیت نموده و مدارک لازم را زیراکس نموده و پس از تکمیل پرونده‌ها، پرونده‌ها را به شعب بدهند و شعب براساس گزارش کامل کمیسیون تحقیق به پرونده نمایندگان رسیدگی نماید».

ما هم همینطور عمل کرده‌ایم.

انصاری - اجازه بدهید یک توضیحی بدهم.

رئیس - بفرمایید.

انصاری - در مسأله‌ای که پیشنهاد فرمودید دفتر اسناد ملی این

اجازه را به ما نمی‌دهد به این علت که ما را بعنوان نماینده مردمی می‌شناسد نه نماینده قانونی مگر اینکه یک هیأتی برای این مسئله مسؤول بشوند و با مسؤولیت قانونی آنجا بروند والا این حقوقی که برای نمایندگان بعد از تصویب اعتبار نامه‌شان در مجلس هست الان برای مرکز اسناد ملی قابل قبول نیست و به همین دلیل اجازه نخواهند داد که ما چنین کاری را بکنیم ما با آقای مهندس چمران در آنجا تماس گرفتیم...

فواد کریمی - مسؤولان وزارت کشور گفته‌اند ما می‌رویم من همین امروز صبح با مسؤولان وزارت کشور صحبت کردم.

خلخالی - کدام مقامی می‌گوید ما اسناد را نمی‌دهیم؟

انصاری - حالا ما آنچه را که انجام شده خدمت شما می‌گوییم اگر شما تصمیم گرفتید که هیأتی باشد انجام می‌شود ما آن کاری را که انجام شده خدمت شما می‌گوییم.

خلخالی - این کدام مقام است که اسناد را نمی‌دهد؟

رئیس - یک پیشنهاد شده برای نحوه عملی این کار را که می‌خوانم «برای هم آهنگی و اتخاذ تصمیم واحد راجع به کیفیت رسیدگی به اعتبار نامه‌ها هیأت‌رئیس از رؤسای شعب دعوت نماید و بر طبق تصویب کمیسیون رؤسای شعب انجام شود». بنظر من این کاملاً منطقی است و ما مشورت می‌کنیم و جلسه‌ای همین امروز بعدازظهر یا فردا صبح تشکیل می‌دهیم و نحوه عمل را در یک جلسه محدود و معدود بهتر می‌شود معین کرد اجازه بدهید به همین ترتیب عمل می‌کنیم.

خلخالی - مسأله را امروز اعلام بفرمایید که کسانی که مسؤول اسناد ملی هستند و هم اشخاصی دیگر اگر اسنادی دارند بفرستند این دیگر اجمال ندارد.

رئیس - اجازه بفرمایید آقای خخالی. طبق این پیشنهاد اخیر بنده از آقایان رؤسای شعب تقاضا می‌کنم بلافاصله تشریف بیاورند و حالا در همین جا کاری بکنیم که شاید نظر آقایان تأمین بشود (همهمه نمایندگان) وقتی اینطور از همه طرف صحبت بشود مطلب فهمیده نمی‌شود.

سیدمحمد حسینی خامنه‌ای - پیشنهاد دیگری هم هست قرائت بفرمایید.

رئیس - اجازه بفرمایید یکی دو نفر از آقایان نمایندگان هستند که مراسم تحلیف را بجا نیاورده‌اند. اجازه بفرمایید موقتاً این موضوع را مسکوت بگذاریم بلافاصله با رؤسای شعب می‌نشینیم و در این خصوص بحث خواهیم کرد حالا به مراسم تحلیف توجه بفرمایید که انجام خواهد شد.

سیدمحمد حسینی خامنه‌ای - بقیه پیشنهادات را قرائت بفرمایید.

یکی از نمایندگان - این مسأله‌ای که رویش کفایت مذاکرات گرفتید رأی‌گیری می‌کنید یا خیر و پیشنهادهاتی که داده شد چگونه شد؟

رئیس - یک یک پیشنهادات خوانده می‌شود و رویش رأی گرفته می‌شود من فعلاً فهرست وار آنها را خواندم و بعد یک‌یک مجدداً مطرح می‌شود و رویش تصمیم رأی‌گیری می‌شود. البته ممکن است اغلب پیشنهادات مکمل یکدیگر باشد که باید یک پیشنهاد را بر بقیه ترجیح بدهید و نسبت به آن رأی بگیرید. این است که مقداری از پیشنهادات را خوانده‌ام و بقیه را هم خواهم خواند که یکی از آنها همین قسمت اخیر بوده. من معتقدم فساد اخلاق را باید از محیط زیست بدست آورد و روابط داخلی سیاسی را بایستی از مرکز اسناد بخواهید و روابط خارجی را از مراکزی که این قبیل مدارک را در اختیار دارند و با کسانی که در خارج از کشور مشغول تحصیل بوده‌اند این مطلب را باید از انجمن‌های اسلامی دانشجویان تحقیق کنید گرچه کارها پر طول و تفصیل می‌شود ولی باید ببینیم آقایان چگونه نظر می‌دهند.

پیشنهاد می‌کنم که ریاست مجلس سخن را با نام خدا آغاز نمایند.

بنده هم که اعتقاد به همین امر دارم.

پیشنهاد می‌نمایم تسریع در امر اعتبارنامه‌ها و آن اعتبارنامه‌هایی که بنظر اعضاء شعب بی‌اشکال است بشود زودتر تأیید و آن تعدادی را که مورد بحث است آخر کار رسیدگی بشود. بلندگوها را هم درست کنند. سید ابوفاضل رضوی اردکانی.

فکر نمی‌کنید ضداقلاب با جوی که وجود دارد با مهارت خاصی برای خدشه‌دار کردن چهره بعضی از نمایندگان صدیق مدارکی جعل نموده و بفرستند و این مسائل از رسانه‌های گروهی یا در میان جامعه پخش و اثرات آن دامنگیر مجلس شود و اسناد فقط از ادارات معتبر خواسته شود.

بنده آنچه را که در اختیارم بوده خواندم و اگر تصور می‌کنید، پیشنهاد دیگری بوده که بنده نخوانده‌ام بفرمایید که بخوانم.

با توجه به بعضی از پرونده‌ها که فرستاده شده از سوی وزارت کشور در کمیسیون هفت، مطرح گردید حتی از لحاظ صفحه بندی مرتب نبود و بعضی مدارک مربوط به یک شهر در پرونده شهر دیگر گذاشته شده بود. لذا انتظار تحقیق کامل از وزارت کشور در سطح قابل اطمینان نمی‌تواند باشد. لذا پیشنهاد می‌شود تا مدت معین مثلاً یکماه اختیار به کمیسیون تحقیق و جهت رسیدگی و طرح در جلسه علنی در پایان مدت مذکور داده شود.

پیشنهاد می‌شود که علاوه بر ارائه مدارک علیه نمایندگان از جانب همه ارگانها و افراد تذکر داده شده که ارائه شکایات دروغین و ایراد اتهامات بی‌جا نیز افتراءات به نمایندگان باید از طرف شخصی یا ارگانها

کاملاً روشن و دقیق و مدعی خود را معرفی نموده و تبعات افتراء و تهمت بر نمایندگان را کاملاً پذیرا شود. (دکتر لواسانی)

پیشنهاد می‌شود که هر یک از آقایان نمایندگان که طرح یا پیشنهادی می‌دهند با امضاء باشد صحیح است بنده که اسامی را نخواندم خواستم که فقط متن پیشنهاد را خوانده باشم ولی همه پیشنهاداتی که خوانده‌ام امضاء داشته است. غیر از اینکه الان می‌خوانم امضاء نکرده‌اند ولی نوشته‌اند که:

اینجانب نماینده خلخال پیشنهاد می‌نمایم کسانی که به قانون جمهوری اسلامی رأی مثبت یا اصلاً رأی نداده‌اند، چطور می‌توانند نماینده ملتی باشند که ۹۸/۲ درصدشان به قانون اساسی جمهوری اسلامی رأی مثبت داده‌اند.

آقایان مایلند که تمام پیشنهادها خوانده شود و در ضمن هم اگر خود آقایان بخواهند اظهار نظر فرمایند که کدام پیشنهاد را بنده رأی بگیرم و یا اگر بخواهم برای هر یک از آنها رأی بگیرم خیلی طول خواهد کشید زیرا غالب اینها خارج از موضوع است و یکی هم پیشنهاد آخری است که بنده خواندم یکی راجع به همین هماهنگی است و برای اینکه استثنائی در کار نباشد خوانده می‌شود:

در مورد کسانی که مورد شک می‌باشند و احتمال وابستگی می‌رود تعجیل شود. پیشنهاد دهنده - محمودی نماینده قصر شیرین

پیشنهاد می‌شود بجای آنکه مدارک لازم از دایره اسناد ملی مطالبه شود باید گروه تحقیق منتخب شعب دهگانه بروند و به مرکز اسناد معرفی شوند تا رأساً به آنجا مراجعه و مدارک لازم را تهیه و به مجلس بیاورند. این کار خودش نحوه عمل هیأت‌رئیس است که عمل خواهد کرد، به نحوی که مطلوب‌تر باشد. مدت بررسی پرونده‌ها تمدید شود. این را می‌خواستم خدمتان عرض کنم و آقای رضانی هم به من متذکر هستند که این را من بفهمم و متذکر بشوم که در قانون تصریح شده است که دوره رسیدگی به پرونده نمایندگان ده روز است و تا ده روز رسیدگی به پرونده نمایندگان انجام بشود.

یکی از نمایندگان - پرونده‌هایی است که از دیروز آمده، پس از دیروز باید ده روز را محاسبه کرد و هنوز هم پرونده‌ها تکمیل نشده است.

رئیس - اینطور که می‌فرمایید مدت رسیدگی اضافه شود یعنی از ده روز بیشتر شود. منظور این پیشنهاد این است که آن چیز را در قانون معین شده تأیید نکنیم. این پیشنهاد، این مفهوم را می‌رساند اگر اجازه فرمایید بنظر بنده چون پیشنهادات زیاد است، چند تا از آن پیشنهادهایی را که رساتر است و آقایان درباره‌اش بهتر می‌توانند تصمیم بگیرند که در این جلسه به درازا می‌کشد و نمی‌توانیم

قاطع بگیریم و به کمیسیون بفرستیم که در حضور آقایان رؤسای شعب درباره آن بحث کنیم. معلوم است که ما نباید قناعت کنیم...

سیدمحمد حسینی خامنه‌ای - معذرت می‌خواهم این نظر کافی نیست، برای اینکه ما در مقام تصمیم نیستیم، ما می‌دانیم که این مدارک باید خواسته شود. مسأله اجرای این است، الان در اینجا ما در محضر دویست و چند نفر نماینده هستیم و می‌توانیم در این باره تصمیم بگیریم و اجرا بکنیم. بنابراین چرا این حق را به شورای چند نفری بدهیم؟ زیرا گروه تحقیق بیست نفر هستند که ده نفرشان به تناوب حق داشته باشند مراجعه نمایند و اسناد را به تشخیص خودشان یعنی مجلس بگیرند و بیاورند و این همان مطلبی است که آقای دکتر فرمودند که این را با اجازه مجلس قبول می‌کنند صلاحیت ده نفر از بیست نفر یا ده نفر به تناوب از بیست نفر را شما تأیید فرمایید والا اگر منتظر اسناد باشید اسنادی را به شما خواهند داد که شما نمی‌توانید درباره آن تصمیم بگیرید. اینکه شما بخواهید به شورا مراجعه کنید و رویش هم تأکید نمایید صحیح نیست و اینطور نباشد که از بیان شما ترجیح یا القایی فهمیده شود.

رئیس - من امیدوارم آقایان چنین چیزی را از عرایض بنده دریافت نکرده باشند اینکه بنده بخواهم القاء یا تأیید یا تلقین کرده باشم. بنده کوشش بر این است که رعایت تمام نظرها را کرده باشم. آنچه که عرض کردم مقصودم این بود که جو مجلس خواهان این مسأله است که موضوع رسیدگی به اعتبارنامه‌ها هر چه ممکن است با توسعه و تحقیق بیشتر انجام گیرد. بنده از جو مجلس این دریافت را می‌کنم برای همین است که می‌گویم نحوه عمل چگونه باشد و با این تذکری که آقای خلخال دادند که آنها حق ندارند ولی ما هم برای همین قسمت یعنی اگر خودشان آماده نشوند که جواب ما را بدهند، ما چه عملی را انجام بدهیم تصمیم گیری بر این عمل محتاج به مشورتی است که در یک جو محدودتر و در یک جمع مطلوب‌تر باید عملی شود.

سیدمحمد حسینی خامنه‌ای - آقای دکتر! گروه تحقیق کارشان همین است.

رئیس - این گروه تحقیق هنوز شروع بکار نکرده‌اند برای مقدمات کار این گروه ما می‌خواهیم اطلاع بیشتری راجع به افراد نمایندگان کسب کنیم. این محقق است، جو مجلس اینطور حکایت می‌کند که ما باید در این باره تحقیق بیشتری بکنیم. برای اجرای این منظور، در آن هیأت بیست نفری یا ده نفری که رؤسای شعب شرکت دارند، با آنها هم مشورت می‌شود. هم عملاً با نظر مجلس است و هم در جمع محدودتر تصمیمی رساتر و روشن‌تر گرفته می‌شود والا جناب‌عالی نظری فرمایید و آقایان دیگر موافق نباشند نتیجه کار به درازا خواهد

کشید و ابهام موضوع هم باعث تضییع وقت خواهد شد.

یکی از نمایندگان - آقای سحابی راجع به این پیشنهادی رأی بگیرید.

موسوی تبریزی - گروه تحقیق را که در شعب تعیین کرده‌اید مناسب موضوع یک در نظر بگیرید آن کسانی که انتخاب شده‌اند لابد صلاحیت داشته‌اند که برای این کار انتخاب شده‌اند.

رئیس - آقای موسوی اجازه بفرمایید. رأی‌گیری می‌شود برای اینکه با این توضیحاتی که آقایان فرمودند حضور ذهنها فراهم شد پیشنهادی داده‌اند که مضمونش این است.

برای هماهنگی و اتخاذ تصمیم واحد راجع به کیفیت رسیدگی، بنظر بنده کیفیت رسیدگی محرز است که باید در این خصوص تحقیق بیشتری بشود و قناعت نشود به گزارش وزارت کشور که در پرونده‌ها موجود است و باتوجه به تذکر آقای هاشمی که فرمودند مدارک جدیدتری از طرف وزارت کشور و سایر نقاط خواهد رسید که ما هم آنرا به اطلاع شعب خواهیم رساند بعلاوه اقدام هم کرده‌ایم که خود منشی‌ها به مرکز اسناد خواهند رفت و استنساخ خواهند کرد.

فواد کریمی - تعداد منشی‌ها کم است و ضمناً در تخصص آنها هم نیست یعنی در این کار متخصص نیستند مخصوصاً که تخصص روحی هم لازم دارد.

رئیس - پس ما چه باید بکنیم از کسی دیگر یا جایی دیگر کمک بگیریم بالاخره نزدیکتر از همه خود منشیها و اعضا، هیأت‌رئیس هستند که اقدام می‌کنند و نظارت خواهند کرد و نیز آقایان نمایندگان که منتخب مجلس هستند در این کار شرکت و نظارت در امور خواهند کرد و با توضیحی که آقای بیانی دادند مدتی است که ایشان به این کار مشغول هستند.

فواد کریمی - اگر کمیسیون تحقیق اینکار را انجام بدهد بهتر است زیرا بصیرت دارند.

رئیس - اجازه بفرمایید نحوه اجرای عمل مهم است زیرا مطالبی که احیاناً در بیان بنده نیامده و ناقص است، وقتی که مشورت می‌کنیم روشن‌تر می‌شویم و نحوه عمل ما روشن‌تر می‌شود و رویش عمل خواهیم کرد بنده راجع به این موضوع رأی می‌گیرم.

برای هماهنگی و اتخاذ تصمیم واحد راجع به کیفیت رسیدگی به اعتبارنامه‌ها، هیأت‌رئیس از رؤسای شعب دعوت می‌نماید و برطبق تصویب کمیسیون رؤسای شعب عمل می‌کند. اینجا کلمه «شود» است و من آن را به «می‌کند» بصورت استمراری تبدیل کرده‌ام. همانطور که گفتم مقصود ما این است که برای اجرای این تصمیم با مشورت رؤسای شعب این کار را خواهیم کرد آقایانی که با این پیشنهاد موافقت قیام فرمایند.

خلخالی - آقای رئیس همین پیشنهادات را مطرح بفرمایید.

رئیس - آقای خخالی شما به این پیشنهاد رأی ندهید و پیشنهاد دیگری بفرمایید.

خلخالی - مگر بنده نایستی اظهار عقیده بکنم؟

رئیس - بنده کی گفتم که شما عقیده‌تان را نفرمایید نظر شما بر این است که کمیسیون تحقیق این کار را بکند بنابراین جنابعالی به این پیشنهاد رأی ندهید و اگر آقایان هم موافقت نکردند بنده به پیشنهاد شما رأی می‌گیرم.

خلخالی - اول پیشنهاد بنده را به رأی بگذارید.

رئیس - عمده پیشنهاداتی است که حق تقدم دارد به حکم «السابقون السابقون اولئک المقربون» آخر کسی که پیشنهادش بر سایرین مقدم است بایستی پیشنهاد او مطرح بشود.

محمدرضا عباسی - آقا بسیاری از پیشنهادها را خوانده‌اید ما به آقایان منشی‌ها راجع به خواندن پیشنهادات و تعیین وقت اعتراض داریم.

رئیس - پیشنهادتان را می‌دهید و به کمیسیون مربوط که رفت رسیدگی خواهد کرد.

محمدرضا عباسی - بهر حال اگر انتخاب هیأت‌رئیس همین الان هم با انتخاب آقایان و کلاً بود خیلی بهتر و مطلوب‌تر بود اینکه رئیس و منشی‌ها سنی باشد چون این افراد نزدیکترین افراد هستند به آنهايي که از انتخاب شدن محروم هستند این قانون درباره‌اش زحمتی کشیده نشده، شورای انقلاب بخودش زحمت نداده که برود یک قانون بنویسد عین آیین‌نامه داخلی شاهنشاهی را رونوشت کردند و آوردند آقایان نگاه کنید و تطبیق بکنید هفتاد و پنجساله‌ها و بیست و پنجساله‌ها نزدیکترین افرادی هستند به آنهايي که حق انتخاب شدن را ندارند.

رئیس - بسیار خوب آقا، اجازه بدهید وقتی که آیین‌نامه داخلی مطرح شد آنوقت جناب‌عالی نظرتان را بفرمایید، فعلاً راجع به این موضوعی که الان مطرح است در این باره بحث بفرمایید.

محمدرضا عباسی - چون در رابطه با همین است که پیشنهادهایی را به شما نداده‌اند.

رئیس - ما در این باره نمی‌توانیم فوراً تصمیم بگیریم که نظر شما را تأمین بکند.

موسوی تبریزی - اگر بخواهید از نظر ترتیب پیشنهادات را به رأی بگذارید حدود بیست پیشنهاد خوانده‌اید، بنابراین اگر بنای رأی باشد باید آن پیشنهادی را که اول خوانده‌اید درباره‌اش رأی بگیرید همینطور بترتیب تا به اینجا برسد و آن پیشنهادی که بنظر خود حضرت‌عالی مناسب می‌رسد آن را به رأی بگذارید.

رئیس - بلی، این قسمت را در اختیار رئیس گذاشته‌اند، بنده اگر

این رؤسای شعب بعلاوه اعضای کمیسیون تحقیق که به آقایان معرفی شده‌اند که جمعاً سی نفر هستند بنشینند و بررسی کنند. حالا اگر آقایان موافقت دارند که پیشنهاد آقای قائمی مقدم‌تر باشد تأمین نظر آقای خلخالی هم خواهد شد.

خلخالی - درباره کمیسیون تحقیق بنده نظرم این است که کمیسیون تحقیق بروند و اسناد را بگیرند.

رئیس - بسیار خوب، یعنی می‌فرمایید فقط کمیسیون تحقیق باشد، بسیار خوب بنده رأی می‌گیرم به پیشنهاد آقای خلخالی که این پیشنهادات در کمیسیون تحقیق و هیأت‌رئیس مطرح بشود و نحوه راجع به عمل رسیدگی را در آن کمیسیون تصمیم بگیرند. آقایانی که با این پیشنهاد موافقت قیام فرمایند (یکی از نمایندگان - یکبار دیگر بخوانید) ان شاء الله که حوصله مان تنگ نشود و صبور باشند و باتوجه به اینکه ما خیلی راه‌هایی در پیش داریم و اگر در این مسائل کوچک نگذاریم که مطالب همدیگر را بفهمیم در آینده چه خواهیم کرد؟

پیشنهاد اول این بود که هیأت‌رئیس موقت به اضافه رؤسای شعبی که انتخاب فرموده‌اید با هم بنشینند و درباره این پیشنهاداتی که داده شده تصمیم بگیرند و همه اینها در آنجا مطرح بشود و تحقیقات مقدماتی راجع به اعتبارنامه‌ها را عمل نکنند. البته هم پیشنهادات مطرح بشود و هم اینکه نحوه اجراء، یعنی اینکه به کجا مراجعه بکنند و به چه نحوی بوسیله رسانه‌های گروهی عمل بکنند، آقایان این را معلق گذاشته‌اند و پیشنهاد متواتر وارد بر این پیشنهاد شد، یکی آقای قائمی فرمودند و پیشنهادشان این است که «علاوه بر این ده نفر رؤسای شعب اعضای کمیسیون تحقیق هم باشند» آقای خلخالی ایراد می‌گیرند برای اینکه تعداد زیاد است هیأت‌رئیس با اعضای کمیسیون تحقیق مشغول مطالعه به این امر بشوند آقای هاشمی‌رفسنجانی بفرمایید.

هاشمی‌رفسنجانی - بسم الله الرحمن الرحيم

من فکر کردم مقدار اطلاعی که دارم خدمتتان بگویم شاید که مشکل حل بشود و ای کاش از اول زودتر گفته بودم. کیفیت کار وزارت کشور اینطور بوده است که از مرکز اسناد بطور رسمی خواسته است که هرچه راجع به این افرادی که اسمشان در کاندیداها آمده است می‌دانید بدهید و آنها فتوکپی آن اوراقی که مربوط می‌شود به سوابق اینها اگر در پرونده بوده فرستاده‌اند و الان در وزارت کشور در پوشه‌های جداگانه راجع به همه ما چیزهایی که در مرکز اسناد بوده وجود دارد. البته من نمی‌گویم استثناء ندارد ممکن است در این ۲۷۰ نفر چهار تا پنج تا کمتر یا بیشتر موارد استثنایی باشد که نرسیده باشد یا اشتباه شده باشد که البته همیشه نظیر این اشتباهات درصدی اینطوری دارد. امروز صبح من به وزارت کشور تلفن کردم و از آقای میرسلیم خواستم که

بخواهم به تمام آنها رأی بگیرم آقایان مرتباً باید بلند بشوند و بنشینند.
غفاری قره‌باغ - اول باید تمام پیشنهادها خوانده بشود بعد رأی بگیرید.

رئیس - بنده که همه آن پیشنهادها را خواندم و اگر بنا باشد تمام پیشنهادات خوانده بشود آیا حوصله دارید که بنده تمام پیشنهادها را بخوانم؟

غفاری قره‌باغ - به عقیده بنده برای رسیدگی به این کار باید هیأتی بروند به منطقه انتخابیه و تحقیق محلی بکنند. (همهمه نمایندگان)

رئیس - آقایان توجه بفرمایید باید بالاخره از یکجا شروع کرد خواهش می‌کنم نظم را رعایت بفرمایید به این ترتیب یعنی می‌فرمایید بنده جلسه را ختم کنم.

حائری زاده - به عقیده بنده رؤسای شعب و اعضای کمیسیون تحقیق بطور نسبی مطمئن‌ترین افرادی بودند که بیشتر رأی آوردند اگر صلاح می‌دانند رؤسای شعب و اعضای کمیسیون تحقیق با همدیگر در این مورد یک تصمیم قطعی بگیرند (صحیح است).

رئیس - وجه بین همه را داشته باشد یعنی بیست نفر اعضای شعب در این باره تصمیم بگیرند.

غفاری قره‌باغ - این باید مبنای اسلامی داشته باشد یعنی باید جایش را معلوم کرد که این مدارک را کجا درست کرده و از کجا درآمده آنوقت این مبنای اسلامی است یعنی اینکه بروند در منطقه مربوطه و تحقیق بکنند.

یکی از نمایندگان - جلسه اسلامی باید نظم اسلامی داشته باشد.

رئیس - درحقیقت نظم اسلامی را که بنده نمی‌توانم برای شما تشریح کنم.

یکی از نمایندگان - در اینجا نه نظم رعایت می‌شود و نه نوبت رعایت می‌شود، ما در درجه اول نظم می‌خواهیم.

مهندس بازرگان - من پیشنهادم را پس می‌گیرم.

رئیس - نظمش همین است که بنده می‌گویم پیشنهادات یک طرح بشود و رویش نظر خواهی بشود. یکی از این پیشنهادات این است که بقول آقای خلخالی کمیسیون تحقیق این کار را بکنند یا پیشنهاد دیگری که شد این است که هیأت‌رئیس و کمیسیون تحقیق این کار را بکنند و یا تمام این پیشنهادات... (همهمه نمایندگان) آقا بگذارید حرف من تمام بشود، بعد شما صحبت کنید پس اجازه بفرمایید همه این پیشنهادات می‌رود به آن کمیسیونی که احیاناً آقایان معین می‌فرمایند بحث در این است که این کمیسیون یعنی رؤسای شعب منتخب آقایان یا آنها تشکیل بشود یا طبق پیشنهادی که اخیراً آقای قائمی کرده‌اند

همه آنچه را که راجع به این آقایان هست همه را بفرستند اینجا که در اختیار دبیرخانه باشد و از امروز بعدازظهر شعب نسبت به هر یک از آقایان هر چه را بخواهید اینجا هست راجع به هر پرونده‌ای آنچه را که در مرکز اسناد وجود داشته اینجا وجود دارد. در مورد لانه جاسوسی بازنامه‌ای نوشته شده چون من خودم در وزارت کشور بودم این نامه باز به آن مرکز نوشته شده و چیزی که راجع به همه این آقایان و کاندیداها اگر بوده آنها هم در وزارت کشور است. از دادگستری هم باز خواسته‌ایم و سوابقی را که راجع به آقایان حتی چک بی محل هم اگر بوده در پرونده هست و حتی دعوای هم هست.

بنابراین سوابقی در وزارت کشور باندازه کافی وجود دارد. من فرض می‌کنم که باز این سوابق را که ما دیدیم مواردی باشد که برای ما مشکوک باشد و لزوم داشته باشد که به مرکز اسناد برویم و در این مورد کار زیاد مشکل نیست، نامه‌ای از دبیرخانه مجلس نوشته می‌شود به مرکز اسناد و دو نفر یا پنج نفر را مأمور می‌کنیم که بروند آنجا و پرونده را از نزدیک ببینند. این نه اشکالی دارد و نه زحمتی، شما اگر فکر کنید که پرونده‌های قطوری که آنجا وجود دارد ما با این سرعت عملی که لازم داریم و کارهایی که قبلاً رویش انجام گرفته و نیرویی که مصرف شده دوباره بخواهیم یکی یکی پرونده‌ها را ببینیم و همه اوراق را مطالعه کنیم، این مشکل است زیرا این کاری است که یکبار شده و دوبار هم در بعضی موارد شده، دیگر دنبال این مسائل بشدت نگردید و اینقدر وقت مجلس را نگیرید.

من پیشنهادم این است با این توضیحی که می‌دهم امروز عصر بروید این اوراقی که می‌آید ببینید بقدر کافی هست یا نه، اگر نبود آنوقت این مقدار وقت گرفته شود، اجازه بدهید و برای آنهایی هم که بررسی شده است هر شعبه دو مرتبه برود نگاه کند و یک تجدید نظری جزئی می‌تواند بکند که تجدید نظر ذهنی برای شما باشد.

یکی از نمایندگان - بنظر من این پیشنهادها را رأی بگیرید شاید رأی بیاورد.

هاشمی رفسنجانی - اجازه بفرمایید، اگر توضیحات بنده برای شما قابل قبول بود و این اسناد کافی بود که با این اسناد کار می‌کنیم و این پیشنهاد دومی که داده شد که بیست نفر اعضای کمیسیون تحقیق و ده نفر رؤسای شعب می‌شوند سی نفر و سی نفری که آقایان به آنها رأی دادید اینها می‌توانند یک جلسات محدودی داشته باشند و احياناً اگر لازم شد تجدید نظری در کیفیت کار بکنند، نظر می‌دهند و باز ممکن است به جلسه عرضه کنیم. ما اگر درباره این کارهای جزئی این مقدار هم اعتماد نداشته باشیم و اعتماد نکنیم و بخواهیم همه‌اش با این شکل مجلس را اداره کنیم ظاهراً در خیلی جاها گیر خواهیم کرد. ما تجربه‌ای که در این یکسال داریم فکر می‌کنم که چون در آینده

مسائل خیلی مهم و اساسی و سریع مطرح می‌شود و اگر مجلس اینطور بخواهد اداره شود ما موفق نمی‌شویم کارمان را پیش ببریم. بنابراین اول پیشنهاد من را مطرح کنید یعنی اول مدارک را ببینیم بعداً اگر لازم شد مراجعه کنیم.

رئیس - اجازه بفرمایید الکلام یجر الکلام. البته در این مورد شایسته نیست ولی من یک تذکری خدمت جناب آقای هاشمی و همچنین خدمت جناب آقای محلاتی عرض بکنم. خود آقایان قبول فرمودید که مجلس باید یک دستگاه اداری و هیأت‌رئیس‌های داشته باشد و من این را وظیفه خود میدانم که آنچه را آقایان لازم دارند و از نظر مجاری قانونگذاری برای مقدمات کار لازم است بنده باید انجام بدهم و مسأله کمبود وقت مطرح نیست زیرا تمام وقت من باید صرف اینکار بشود. خوب، بنده به جای خودش از جناب آقای هاشمی و همچنین آقای محلاتی تشکر می‌کنم که اقدام فرمودند و با وزارت کشور و جاهای دیگر در تماس بوده‌اند و برای تسهیل کار وسیله فراهم کرده‌اند ولی بجا بود که به من هم اطلاع می‌دادند که من هم مسبوق باشم. چون من در قبال آقایان وظیفه دارم که در جریان امور و کارهای مجلس باشم. البته حسن نیت داشته‌اند و برای تسهیل در کار اقدام فرموده‌اند. ولی من برای آینده تمنا می‌کنم هر مطلبی دارید به بنده بفرمایید زیرا بنده بایستی در جریان کار باشم و از طریق مجلس من نماینده شما هستم و بایستی که کارها از این طریق انجام بشود. مضافاً به اینکه کار هم دو برابر نشود از یک طرف آقایان اقدام فرمودند و از طرفی دیگر بنده اقدام بکنم زیرا نتیجه این امر ممکن است همدیگر را لوٹ بکنند و یک قدری نظم را بهم بزنند.

با این ترتیب پیشنهاد اخیر بر این است که هیأت‌رئیس به ضمیمه هیأت کمیسیون رسیدگی و تحقیق که بیست نفرند و به آقایان معرفی شده‌اند خود به خود موضوعی را هم که آقای هاشمی ایراد فرمودند از وزارت کشور می‌رسد و از خیلی جهات دیگر هم هست این کار ادامه پیدا خواهد کرد و دامنه اطلاعات را وسیع‌تر خواهد کرد و اخذ اطلاعات را بیشتر خواهد کرد آقایانی که موافق هستند هیأت‌رئیس...

حائری‌زاده - هیأت‌رئیس و رؤسای شعب و کمیسیون تحقیق.
رئیس - نه آقا باز دو مرتبه لوٹ شد. اجازه بدهید این مورد را خودتان با قیامت‌تان معین بفرمایید بنده درست تفکیک می‌کنم. اولین پیشنهاد که هیأت‌رئیس به ضمیمه رؤسای شعب بود رد شد. دومین پیشنهاد عبارتست از اینکه هیأت‌رئیس با اعضای کمیسیون تحقیق مشغول به این عمل بشوند. باتوجه به اینکه پیشنهاد سوم این است که هیأت‌رئیس بعلاوه رؤسای کمیسیون تحقیق. بنده اولی را کنار می‌گذارم که هیأت‌رئیس با رؤسای شعب نه هیأت‌رئیس با اعضای کمیسیون تحقیق مشغول به این عمل بشود. با توجه به اینکه اگر این

در این هنگام آقایان: خسرو ریگی نماینده خاش و علی اکبر دهقان نماینده تربت جام در جایگاه حاضر شدند و مراسم تحلیف را بجا آوردند)

رئیس - ان شاء الله از آقایان دیگر کسی نیست؟ (اظهاری نشد) از آقایانی که در روز افتتاح تشریف داشتند و در سوگند هم شرکت کردند و دفتر را امضاء نکردند خواهش می کنم تشریف بیاورند و قسم نامه را امضاء بفرمایند تذکر بنده برای همین بود.

(عده ای از نمایندگان که قسم نامه را امضاء نکرده بودند در جایگاه حاضر شدند و آن را امضاء کردند)

۶ - اعلام ختم جلسه و تاریخ تشکیل جلسه آینده

رئیس - دستور جلسه امروز با این تحلیف تمام شد. همانطور که عرض کردم ما با آقایانی که انتخاب فرمودید مشغول خواهیم شد و راجع به آن عمل خواهیم کرد. آنچه که محقق است روز شنبه هفدهم خرداد (ساعتش را بعد عرض می کنم) که ساعت نه یا ساعت ده جلسه علنی خواهیم داشت و دستور جلسه هم طرح اعتبارنامه ها و گزارش کمیسیون هایی است که گزارش آنها آماده شده است و بتدریج در ضمن اینکه تحقیق می شود و ما کار تصویب اعتبارنامه ها را هم تا آن اندازه ای که آماده است جلو می اندازیم. (تکبیر نمایندگان)

(جلسه ساعت ۱۳:۰۰ پایان یافت)

رئیس سنی مجلس شورای ملی جمهوری اسلامی ایران*

یداله سبحانی

را تأیید نکردید، سومیش این است که هیأت رئیسه بعلاوه کمیسیون تحقیق بعلاوه رؤسای شعب چون این نگرانی است که آقای خلخالی داشتند که تعداد زیاد می شود و بحثها یک قدری مبهم و گنگ می شود. آقایانی که موافق هستند هیأت رئیسه به اتفاق اعضای کمیسیون تحقیق مشغول رسیدگی به این امر بشود قیام فرمایند (اکثر برخاستند) ظاهراً تصویب شده است.

بنابراین خواهش می کنم اعضاء کمیسیون تحقیق تشریف بیاورند و کلیاتی که باید امروز درباره آن بحث شود همین امروز انجام شود. آقای حیدری پیشنهاد فرموده اند که اگر اجازه بفرمایید بگذاریم کنار و مراسم تحلیف را انجام بدهیم. ایشان تذکر فرموده اند و پیشنهاد خارج از این موضوع دارند که می خواهند بعد از این موضوع اطلاع بدهند. اجازه بفرمایید که این موضوع تحلیف انجام بشود و دو نفر از آقایان که بایستی قسم بخورند انجام بشود بعداً من فرمایش جنابعالی را خواهم شنید.

راجع به مسأله تحلیف من خدمتتان عرض بکنم که عده ای از آقایان بودند که از دفتر دبیرخانه به بنده مراجعه کردند و معرفی کردند که این آقایان بایستی مراسم تحلیف را انجام بدهند. بنده تحقیق کردم، معلوم شد روز افتتاح تشریف داشته اند و در مراسم هم مشارکت کرده اند ولی قسم نامه را امضاء نکرده اند از این نظر بوده است که دبیرخانه به من متذکر شد که برای این آقایان مراسم تحلیف انجام بگیرد چون سوگند را یاد کرده بودند. بنده اجازه دادم قسم نامه را با حضور هیأت رئیسه امضاء کنند. اما چند نفر دیگر هستند که در مراسم تحلیف شرکت نداشتند تشریف بیاورند و سوگندنامه را قرائت فرموده و دفتر آنرا امضاء بفرمایند.

* براساس مصوبه مورخه ۱۳۵۹/۴/۳۱ در جلسه بیست و یکم نام مجلس شورای ملی به مجلس شورای اسلامی تغییر یافت. بنابراین تا جلسه مزبور همان عنوان بکار می رود.